

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

Ọlọrun Alágbára — Ìkẹkọ́ Bíbélì KJV pẹ̀lú Àwọn Nọmbà Strong

ẸNI TÍ JÉSÙ JÉ KÍ Ó TÓ DÍ BÉTÌLÉHÈMÙ — OHÙN PÍPÒ, ANGÈLÌ OLÚWA, IGI LÓRÍ ÍSÁÀKÌ
Èkọ́ Ìpílẹ̀ Bíbélì — Ìhìnṣẹ̀rẹ̀ Jẹ́sù Kristi

ỌRÒ ÌṢÍ

Apá yìí nì bẹ̀èrè ẹ̀nu ta ni Jẹ́sù, bẹ̀rẹ̀ láti ìṣípílẹ̀sẹ̀, nìbí tí Ọlọrun ti wí pé, "Ẹ jẹ́ kí a dá ènìyàn ní àwòrán wa." Ó nì tọ ẹ̀ni tí a nì pè ní angẹ̀lì Olúwa, ẹ̀ni tí àwọn ènìyàn pàdé lójú kọ ojú tí wọn sì pè ní Ọlọrun. Ó parí pẹ̀lú igi tí a fi lé Isaaki, ọmọ kan soṣo tí Abrahamu fẹ̀ràn. Gbogbo idáhùn wá láti inú Bíbélì fúnra rẹ̀, nínú ọ̀rọ̀ Bíbélì fúnra rẹ̀.

ÌBÉÈRÈ MÈTA TI ÌKÈKỌ́ YÌÍ DÁHÙN:

1. Bí Ọlọrun bá jẹ́ ọkan, ta ni "àwa" tí ó nì sọrọ̀ nínú Jénésìsì 1:26?
2. Ta ni angẹ̀lì Olúwa, tí àwọn ènìyàn pàdé lójúkojú tí wọn sì pè ní Ọlọrun?
3. Kí ni igi tí a gbé sí orí Ísààkì, ọmọ kan soṣo náà, ṣàpẹẹrẹ̀ rẹ̀ sí?

ÀFÌKÀ ÌBÚDÙ

Isaiah 9:6 Nítorí a bí ọmọ kan fún wa, a fi ọmọkùnrin kan fún wa, iṣọba yóò sì wà ní èjìkà rẹ̀. A ó sì máa pè é ní Ìyanu Olúdámọ̀ràn, Ọlọrun Alágbára, Baba ayérayé, Ọmọ ọba aládé Àlàáfíà.

ỌMỌ KAN NI A BÍ + ỌMỌKÙNRIN KAN NI A FI FÚN WA --> A Ó SÌ PÈ ORÚKỌ RẸ̀ NÍ ỌLỌRUN ALÁGBÁRA.

Ọgọ̀rùn-ún méjẹ ọdún sáájú ibí Jẹ́sù, wòlù kan kòwé pé a oò pe ọmọ yìí ní Ọlọrun alágbára. Ọmọ ọwọ́ Jẹ́sù dùbúlẹ̀ nínú ibùjẹun ẹ̀ran. Ka ẹ̀sẹ̀ náà pẹ̀lẹ́pẹ̀lẹ̀. Àwọn ẹ̀sẹ̀ náà sọ gbogbo ọ̀rọ̀ inú ìkẹkọ́ yìí payá.

A. ỌLỌRUN TÍ Ó WÍ PÉ "JẸ́ KÍ ÀWA" — ỌLỌRUN KAN, ẸNI TÍ Ó JU ỌKAN LỌ TÍ Ó NÌ SỌRỌ̀

A1. Genesisi 1:26 Lẹ́yìn náà ni Ọlọrun wí pé, “Ẹ jẹ́ kí a dá ènìyàn ní àwòrán ara wa, gégé bí àwa ti rí, kí wọn kí ó jẹ́ ọba lórí ẹ̀ja òkun, ẹ̀yẹ ojú ọ̀run, ẹ̀ran ọ̀sìn, gbogbo ilẹ̀ àti lórí ohun gbogbo tí nì rìn lórí ilẹ̀.” (27) Nítorí náà, Ọlọrun dá ènìyàn ní àwòrán ara rẹ̀, ní àwòrán Ọlọrun nì ó dá a, akọ àti abo nì ó dá wọn.

Ɛ JÉ KÍ A DÁ ÈNÌYÀN NÍ ÀWÒRÁN ARA WA, GÉGÉ BÍ ÀWA TI RÍ --> ỌLỌRUN DÁ ÈNÌYÀN NÍ ÀWÒRÁN ARA RÈ.

(Ìrònú tèmi fúnra mi: Ka Jénésìsì 1:26 àti Jénésìsì 1:27 papọ. Má ẹ rọ iyàtò tí ó wà láàrin ẹsẹ méjèèjì. Jénésìsì 1:26 sọ "àwa" àti "wa." Jénésìsì 1:27 sọ "àwòrán ara rẹ" àti "Ọlọrun dá," ọkọ̀ọkan wọn ní ọrọ ẹni kan soṣo. Bibélì sọ ẹsẹ méjèèjì légbẹẹ ara wọn láìní àforíjì. Bibélì kàn sọ méjèèjì ni.)

A2. Genesisi 3:22 Olúwa Ọlọrun sì wí pé, “Ọkùnrin náà ti dàbí ọkan lára wa, ó mọ rere àti búburú. A kò gbọdọ jẹ kí ó na ọwọ rẹ kí ó mú lára ẹsò igi iyè kí ó sì jẹ, kí ó sì wà láààyè títi láéláé.”

ỌKÙNRIN NÁÀ TI DI GÉGÉ BÍ ỌKAN LÁRA WA, LÁTI MỌ RERE ÀTI BÚRÚKÚ.

A3. Genesisi 11:7 Ɛ wá, ẹ jẹ kí a sọkalẹ lọ, kí a da èdè wọn rú kí èdè wọn má ba à yé ara wọn mọ.”

ƐJÉ KÍ ÀWA SỌ KALÈ + KÍ ÀWA SÌ DA ÈDÈ WỌN RÚ.

A4. Isaiah 6:8 Nígba náà ni mo sì gbọ ohùn Olúwa wí pé, “Ta ni èmi yóò rán? Ta ni yóò sì lọ fún wa?”

Nígba náà ni èmi sì wí pé, “Èmi nìyí, rán mi!”

TA NI YÓÒ SÌ LỌ FÚN WA + NÍGBÀ NÁÀ NI ÈMI SÌ WÍ PÉ?

(Àwọn èrò ti ara mi: Wo Isaiah 6:8 dáràdára. Isaiah 6:8 ní àwọn ọ̀nà méjèèjì nínú gbólóhùn kan náà: "Ta ni èmi yóò rán" àti "ta ni yóò lọ fún wa." Olùsọ̀rọ kan náà lo ọ̀rọ ẹyọ àti ọ̀rọ púpọ pọ mọra wọn. Èyí kì í ẹ àṣiṣe ikòwé. Èyí kì í ẹ pé Ọlọrun n lo ọ̀rọ púpọ láti ṣàpẹjúwe ara rẹ nikan. Àpẹrẹ kan náà máa n ṣelẹ ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ igbà, nínú àwọn iwé Bibélì oríṣiríṣi, ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rúndún.)

A5. Deuteronomi 6:4 Gbọ iwọ Israẹli, Olúwa Ọlọrun wa, Olúwa kan ni. [H259 echad ■]

GBỌ IWỌ ISRAẸLI, OLÚWA ỌLỌRUN WA, OLÚWA KAN NI.

(Èrò-inú mi tìkarawa: Diutarónómì 6:4 ni ó n darí gbogbo ikẹkọ̀ yí. Ọlọrun kan soṣo ni ó wà. Kì í ẹ ọlọrun méjì. Kì í ẹ ọlọrun méta. Kì í ẹ ọlọrun púpọ. Ɛsẹ Bibélì èyikéyí nínú ikẹkọ̀ yí tí ó bá dàbí pé ó n fí Ọlọrun kejì hàn, a ti kà á ní àṣiṣe. Diutarónómì 6:4 ni àdánwò fún iyen. Ṣàkíyèsì ọ̀rọ Héberù tí ẹsẹ yí ló fún "ọkan." Ọ̀rọ náà ni echad. Echad ni ọ̀rọ kan náà tí a ló nígbà tí a pe alẹ àti òwúrò ní ọ̀jọ KAN, bí ó tilẹ jẹ pé apá méjì ní ọ̀jọ kan ní. Echad ni ọ̀rọ kan náà tí a ló nígbà tí a pe ọkùnrin àti aya rẹ ní ẹran-ara KAN, bí ó tilẹ jẹ pé ènìyàn méjì ní ọkùnrin àti aya. Bibélì yan ọ̀rọ fún "ọkan" tí ó lè gba ju ẹni kan lọ nínú rẹ. Íṣẹ́dà 1:26 wá kọ ọ̀rọ tí Ọlọrun sọ sílẹ pé "ẹ jẹ kí àwa.")

A6. Isaiah 45:5 Èmi ni Olúwa, àti pé kò sí ẹlòmíràn; yàtò sí èmi kò sí ọlọrun kan, Èmi yóò fún ọ ní okun, bí o kò tilẹ tí ì gbà mí,

ÈMI NI OLÚWA + ÀTI PÉ KÒ SÍ ẸLÒMÍRÀN + YÀTÒ SÍ ÈMI KÒ SÍ ỌLỌRUN KAN.

(Àwọn èrò tèmi: Aísáyà 45:5 sọ apá kejì òtítọ̀ yí. Ikẹkọ̀ yí kì yóò yera fún Aísáyà 45:5. Ọlọrun sọ ní gbangba pé kò sí Ọlọrun miiran léyìn òun. Ohunkóhun tí ikẹkọ̀ yí bá rí nínú iyókù àwọn ojú-iwé wònyí kò lè fí kún un pẹ̀lú Ọlọrun kejì. Ohun tí ikẹkọ̀ yí yóò rí lóòótọ̀ jẹ àjẹ̀jì tí ó sì dára ju Ọlọrun kejì lọ. Ikẹkọ̀ yí yóò rí Ọlọrun kan náà tí ó n fí ara rẹ hàn fún àwọn ènìyàn.)

B. ẸNI TÍ A NPÈ NÍ ANGẸLI OLUWA — TÍ A TÚN NPÈ NÍ ỌLỌRUN

Ọ̀rọ Héberù tí a túmọ̀ sí "angẹli" ni malak (H4397). Malak túmọ̀ sí ẹni tí a rán nísẹ. Malak n dárúkọ ịṣẹ tí a fí ránṣẹ ẹni náà, kì í ẹ ẹdà ẹni náà. Ṣàkíyèsì ohun tí Bibélì ẹ pẹ̀lú ẹni pàtàkì tí a rán nísẹ yí nínú àwọn àkọ̀sílẹ̀ tí ó tẹ̀lẹ̀.

B1. HÁGARI NÍNÚ AGINJÙ — Ó SỌ ORÚKỌ RÈ

Genesisi 16:7 Angẹli Olúwa sì rí Hagari ní ẹgbẹ isun omi ní ijù, isun omi tí ó wà ní ẹgbẹ ọ̀nà tí ó lọ sí Ṣurì. [H4397 malak ■] (8) Ó sì wí pé, “Hagari, ìránṣẹ Sarai, níbo ni o ti n bọ, níbo sì ni iwọ n lọ?” Ó sì dáhùn pé, “Mo n sálọ kúrò lódò ọ̀gá mi Sarai ni.” (9) Angẹli Olúwa sì wí fún un pé, “Padà lọ sí ọ̀dò ọ̀gá rẹ kí o sì tẹríba fún un.” (10) Angẹli Olúwa náà sì fí kún fún un pé, “Èmi yóò sọ ọ di orílẹ̀-èdè nlá, ìran rẹ kì yóò sì lónkà.”

ÈMI YÓÒ SỌ Ọ DI ORÍLẸ-ÈDÈ NÍLÁ, ÌRAN RẸ KÌ YÓÒ SÌ LÓNKÀ.

Genesisi 16:13 Ó sì pe orúkọ Olúwa tí o bá sọrọ ní, “Ìwọ ni Ọlọrun tí ó rí mi,” nítorí tí ó wí pé, “Mo ti ri ẹni tí ó rí mi báyí.”

Ó SÌ PE ORÚKỌ OLÚWA TÍ O BÁ SỌRỌ NÍ, “ÌWỌ NI ỌLỌRUN TÍ Ó RÍ MI.

(Èrò inú mi: Ohun méjì nínú Jénésìsì orí kerindínlógún gbòdò mú kí olùkàwé dúró. Ní àkókó, ẹni tí a ní pè ní "ángẹlì Olúwa" sọ pé "Èmi yóò sọ irú-omọ rẹ di púpọ." Ángẹlì Olúwa kò sọ pé "Olúwa yóò sọ irú-omọ rẹ di púpọ." Ángẹlì Olúwa sọrọ gégé bí ẹni tí ń ẹ̀ ẹ̀sọdipúpọ náà fúnra rẹ. Ẹlẹkejì, ọ̀rọ inú Bíbélì fúnra rẹ, kí í ẹ̀ ẹ̀rò Hágàrì, tí ó pe ángẹlì Olúwa yìí ní "Olúwa tí ó bá a sọrọ." Hágàrì pe ẹni kan náà yìí ní "Ìwọ Ọlórún." Olùròyìn iwé Jénésìsì fọwọ sí i pẹlú Hágàrì.)

B2. ỌWỌ LORI ISAACI — Ó FI ARA RẸ BURA

Gẹnẹsisi 22:11 Sùgbọ̀n angẹ̀lì Olúwa ké sí i láti ọ̀run wá wí pé “Abrahamu! Abrahamu!” Abrahamu sì dáhùn pé, “Èmi niyí.” (12) Angẹ̀lì Olúwa sì wí pé, “Má ẹ̀ fọwọ kan omọ náà, ìwọ kò sì gbòdò ẹ̀ é ni ohun kan. Nísinsin yìí ni mo mò pé o bẹ̀rù Ọlórún, nítorí pé ìwọ kò fi omọ rẹ, àní, omọ rẹ kan ẹ̀soso dù mí.”

NÍTORÍ PÉ ÌWỌ KÒ FI OMỌ RẸ, ÀNÍ, OMỌ RẸ KAN ẸSOŞO DÙ MÍ.

Gẹnẹsisi 22:15 Angẹ̀lì Olúwa sì tún pe Abrahamu láti ọ̀run wá lẹ̀ẹkejì. (16) Ó sì wí pé, Olúwa wí pé, “Mo fi ara mi búra, níwọ̀n bí ìwọ ti ẹ̀ ẹ̀yí, tí ìwọ kò fi omọ rẹ, àní, omọ rẹ kan ẹ̀soso dù mí, (17) nítòótọ́, ní bíbùkún èmi ó búkún fún ọ, àti ní bíbísí èmi ó sì mú ọ bí sí i bí i iràwọ̀ ojú ọ̀run àti bí iyanrìn etí Ọkun. Irú-omọ rẹ yóò sì gba ẹnu ibodè àwọn ọ̀tá wọn, (18) àti nípasẹ̀ irú-omọ rẹ ni a ó ti búkún fún gbogbo orílẹ̀-èdè ayé nítorí tí ìwọ gbórò sí mi lẹnu.”

ARA MI NI MO FI BÚRA, NI OLUWA WÍ --> NÍNÚ IRU-OMỌ RẸ NI GBOGBO ORÍẸ-ÈDÈ AYÉ YÓÒ TI GBA IBUKÚN.

(Àwọn èrò ti ara mi: Gbẹ̀ àwọn gbolohun méjì yẹ wò nínú Gẹnẹsisi 22:11-18. Gbolohun àkókó ni "Ìwọ kò fi omọ rẹ dù mí." Abrahamu ní fi omọ rẹ rúbọ sí Ọlórún. Ẹni tí ń sọrọ nínú gbolohun yìí sọ pé a kò dù omọ náà lówọ ẹni tí ń sọrọ. Gbolohun kejì ni "Èmi fi ara mi búra, ni Olúwa wí." Ní igbà àtíjọ, ẹni tí ń búra a máa fi ẹni kan tí ó tóbi ju ọ̀n lọ búra. Ońsẹ̀ tí a dá tí ó kàn ní fi ìhìn ránşẹ̀ kí í fi ara rẹ búra. Ońsẹ̀ tí a dá kí í fi orúkọ Ọlórún tí ó jẹ mọ́ májẹmú fi ọwọ sí ibúra. Heberu 6:13 fún idí náà. Heberu 6:13 sọ pé Ọlórún fi ara rẹ búra. Heberu 6:13 sọ idí náà pé: "nítorí tí kò sí ẹni tí ó tóbi ju ọ̀n lọ tí ó lè fi búra.")

B3. JAKOBU BA OKUNRIN KAN JAGUN — Ó SÌ SỌ ORÚKỌ IBI NÁÀ NI "OJÚ ỌLORUN"

Gẹnẹsisi 32:24 Ó sì ku Jakọbu nikan, ọ̀kúnrin kan sì bá a ja ijàkadì títí ó fi di àfẹmọ́júmọ́. (25) Sùgbọ̀n nígbà tí ọ̀kúnrin náà rí i pé ọ̀n kò le borí Jakọbu, ó fọwọ kàn án ní ọ̀ókán ibi tí eegun itan ti bẹ̀rẹ̀, egungun náà sì yẹ kúrò lórí ike, bí ó tí ń ja ijàkadì. (26) Nígbà náà ni ọ̀kúnrin náà wí fún un pé, “Jẹ́ kí ń máa lọ, nítorí ojúmọ́ ti mọ́.” Sùgbọ̀n Jakọbu dá a lóhùn pé, “Èmi kò ní jẹ́ kí o lọ, àyàfi bí o bá sùre fún mi.”

OKÚNRIN KAN SÌ BÁ A JÌJAKADÌ --> EMI KÌ YÓÒ JẸ́ KÍ Ọ LỌ, BÍ KÒ Ẹ KÍ O SÚRE FÚN MI.

Gẹnẹsisi 32:28 Nígbà náà ni ọ̀kúnrin náà wí pé, “Orúkọ rẹ kì yóò jẹ Jakọbu mọ́ bí kò ẹ̀ Israẹli, nítorí pé ìwọ ti bá Ọlórún àti èniyàn ja, o sì borí.” (29) Jakọbu sì bẹ ọ̀kúnrin náà pé, “Sọ orúkọ rẹ fún mi.” Sùgbọ̀n ọ̀kúnrin náà sá à dáhùn pé, “Èẹ́ ẹ́ tí o ń béèrè orúkọ mi?” Lẹ́yìn náà ó sùre fún Jakọbu nìbẹ̀. (30) Jakọbu sì pe orúkọ ibẹ̀ ní Penieli pé, “Mo rí Ọlórún ní ojúkojú, síbẹ̀ a dá ẹmí mi sí.”

GÉGÉ BÍ OMỌ-ALÁDÉ NI ÌWỌ NI AGBÁRA PẸLÚ ỌLÓRUN --> MO TI RÍ ỌLÓRUN OJÚ SÍ OJÚ, ẸMÍ MI SÌ YE.

(Àwọn iròunú ti ara mi: Eṣe Jénésìsì 32 pe ẹni yìí ní ọ̀kúnrin kan. Ọ̀kúnrin yìí tí ó bá Jakọbu ja sọ pé Jakọbu ní agbára PẸLÚ ỌLÓRUN. Jakọbu sọ orúkọ ilẹ̀ náà ní "ojú Ọlórún." Jakọbu sọ pé a dá ẹmí ọ̀n sí. Jakọbu bèèrè orúkọ lówọ ọ̀kúnrin yìí. Jakọbu kò rí orúkọ kankan gbà, ibèèrè kan ẹ̀soso ni ó gbà padà. Rántí ibèèrè aláidáhùn yìí nípa orúkọ náà. Ibèèrè kan náà tún wá padà, nínú iwé miṣràn nínú Bíbélì, ọ̀pọ̀ ọ̀górún-ún ọ̀dún lẹ́yìn náà.)

B4. IGBÓ TÍ Ó JÓ — ANGẸLI ẸNI TÍ Ó JẸ EMI NIYI

Eksodu 3:2 Nìbẹ̀ ni angẹ̀lì Olúwa ti yọ sí i nínú ọ̀wọ-iná tí ń jó láàrín igbó. Mose rí i pé iná ń jó nínú igbó sùgbọ̀n igbó kò run. (3) Nígbà náà ni Mose sọ pé, “Èmi yóò lọ wo ohun iyanu yìí, idí tí iná kò fi jó igbó run.” (4) Nígbà tí Olúwa rí i pe Mose ti lọ láti lọ wò ó, Ọlórún ké pé é láti àárín igbó náà, “Mose! Mose!” Mose sì dáhùn ó wí pé, “Èmi niyí.” (5) Olúwa sì wí fún Mose pé, “Má ẹ̀ súnmọ́ ihín yìí, bó sálúbàtà rẹ kúrò ní ẹ̀şẹ̀ rẹ, nítorí ibi tí ìwọ dúró sí i nì ilẹ̀ mínmọ́ ni.” (6) Nígbà náà ní ó wí pé, “Èmi ni Ọlórún baba rẹ, Ọlórún Abrahamu, Ọlórún Isaaki àti Ọlórún Jakọbu.” Nítorí idí ẹ̀yí, Mose sì pa ojú rẹ mọ́, nítorí ó bẹ̀rù láti bojú wo Ọlórún.

ANGẸLI OLUWA FARAHÀN NÍNÚ ỌWỌ INÁ --> OLÓRUN SÌ PẸ É LÁTI INÚ IGBÓ NÁÀ WÁ.

Eksodu 3:14 Ọlórún sì sọ fún Mose pé, “èmi ni ti ń jẹ èmi ni. Ẹ́yí ni ìwọ yóò sọ fún àwọn ará Israẹli: ‘èmi ni ni ó rán mi sí i yín.’”

ẸMI NI TI Ẹ́ JẸ ẸMI NI --> ẸMI NI NI Ó RÁN MI SÍ I YÍN.

(Àwọn èrò tèmi: Eksodu 3:2 sọ pé àngẹ̀lì Olúwa. Eksodu 3:4 sọ pé Olúwa, àti Ọlórùn. Igbo kan náà, iná kan náà, àti ohùn kan náà ni ó farahàn nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ méjèjì, tí wọn jìnà sí ara wọn ní ẹ̀sẹ̀ méré. Bíbélì kò rí èyí gégé bí iyapa rí. Ohùn kan náà yìí wá fí orúkọ tí Ísírẹ̀lì yóò máa jẹ́ tíí láa: ÈMI NI ẸNI TÍ ÈMI NI.)

B5. MANOAH ATI IYAWO RẸ — ORÚKỌ TÍ Ó JẸ ÌYALẸNU

Onidajo 13:3 Angẹ̀lì Olúwa fí ara han obìnrin náà, ó sì wí fún un pé, “Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ìwọ̀ yàgàn, ìwọ̀ kò sì tí ì bímọ̀, ìwọ̀ yóò lóyún, ìwọ̀ yóò sì bí ọmọ̀kùnrin kan.

ANGẸ̀LÌ OLÚWA FÍ ARA HAN OBÌNRIN NÁÀ, Ó SÌ WÍ FÚN UN PÉ --> ÌWỌ̀ YÓÒ SÌ BÍ ỌMỌ̀KÙNRIN KAN.

Onidajo 13:17 Manoa sì béèrè lówọ̀ angẹ̀lì Olúwa náà pé, “Kí ni orúkọ rẹ̀, kí àwa bá à lẹ̀ fí ọlá fún ọ nígbà tí ọ̀rọ̀ rẹ̀ bá ẹ̀?” **[H6383 piliy ■]** (18) Şugbọn angẹ̀lì Olúwa náà dáhùn pé, “Èéşe tí ìwọ̀ n béèrè orúkọ mi? Iyanu ni, ó kojá ìmọ̀.”

ÈÉŞE TÍ ÌWỌ̀ N BÉÈRÈ ORÚKỌ MI? ÌYANU NI, Ó KOJÁ ÌMỌ̀?

Onidajo 13:20 Bí èlà ahọn iná ti là jáde láti ibi pẹ̀pẹ̀ ìrúbọ̀ náà sí ọ̀run, angẹ̀lì Olúwa gòkè re ọ̀run láàrín ahọn iná náà. Nígbà tí wọn rí ìşẹ̀lẹ̀ yìí, Manoa àti aya rẹ̀ wólẹ̀ wọn sì dojúbolẹ̀. (21) Nígbà tí angẹ̀lì Olúwa náà kò tún fí ara rẹ̀ han Manoa àti aya rẹ̀ mọ̀, Manoa wá mọ̀ pé angẹ̀lì Olúwa ni. (22) Manoa sọ fún aya rẹ̀ pé, “Dájúdájú àwa yóò kú nítorí àwa ti fí ojú rí Ọlórùn.”

ANGẸ̀LÌ OLÚWA GÒKÈ LỌ̀ NÍNÚ ÌJÌ INÁ PẸ̀PẸ̀ NÁÀ --> ÀWA YÓÒ KÚ NÍTÒÓTỌ̀, NÍTÓRÍ ÀWA TI RÍ ỌLÓRUN.

(Èrò tèmi ni pé: Ohun méta dúró jáde nínú Onidàájọ̀ 13. Mánòà béèrè fún orúkọ náà, gan-an gégé bí Jékòbù ti şe nínú Jénésìsì 32. A tún fí orúkọ náà pamọ̀ fún Mánòà, ní àkókò yìí pẹ̀lú idí tí a sọ jáde. Ọ̀rọ̀ Héberù tí a fí fún idí náà ni piliy (H6383). Bíbélì KJV tú piliy sí "ìkòkò." Piliy ní itumọ̀ ohun tí ó ju bí a lẹ̀ mọ̀ lọ̀ ní iyanu. Piliy wá láti gbòhgbò kan náà pẹ̀lú pele (H6382), ọ̀rọ̀ tí a tú sí "Alátayébáyé" nínú Aísáyà 9:6, nìbí tí a ti pe orúkọ ọmọ̀ tí a bí fún wa. Ángẹ̀lì Olúwa kan náà yìí wá gòkè lọ̀ nínú ọwọ̀-iná pẹ̀pẹ̀ náà. Ìparí ọ̀rọ̀ Mánòà fúnra rẹ̀ kì í şe "a ti rí àngẹ̀lì kan." Ìparí ọ̀rọ̀ Mánòà ni "a ti rí Ọlórùn.")

B6. BALÓGUN NÍBÀDÌ JẸRIKO — TÍ A JÓSÌN FÚN, TÍ BÀTÀ SÌ YỌ

Joşua 5:13 Nígbà tí Joşua súnmọ̀ Jeriko, ó wo òkè ó sì rí ọkùnrin kan tí ó dúró ní iwájú rẹ̀ pẹ̀lú idà ní ọwọ̀ rẹ̀. Joşua sì tò ọ̀ lọ̀, ó sì bí í pé, “Njẹ̀ ìwọ̀ wá fún wa tàbí fún ọ̀tá a wa?” **[H8269 sar ■]** (14) “Kì í şe fún èyíkéyìí ó fèsì, şugbọn gégé bí olórí ogun Olúwa ni mo wá nísinsin yìí.” Nígbà náà ni Joşua sì wólẹ̀ ní iwájú u rẹ̀ ní ìbèrù, ó sì bí í léèrè, “Kí ni Olúwa ní í sọ fún ìránşẹ̀ rẹ̀?” (15) Olórí ogun Olúwa sì dá a lóhùn pé, “Bọ̀ sálúbàtà rẹ̀ kúrò ní ẹ̀şẹ̀ rẹ̀, nítorí pé ibi tí ìwọ̀ dúró sí yìí, ilẹ̀ mímọ̀ ni.” Joşua sì şe bẹ̀.

JOŞUA WÓLẸ̀ NÍ OJÚ RẸ̀ SÍ ILẸ̀, Ó SÌ FORÍBALẸ̀ --> BỌ̀ BÀTÀ RẸ̀ KÚRÒ LẸ̀ŞẸ̀ RẸ̀; NÍTÓRÍ IBI TÍ ÌWỌ̀ DÚRÓ JẸ̀ MÍMỌ̀.

ÌWOYE ỌTỌ̀, ÌŞẸ̀LẸ̀ KANNÁÀ — àwọn ọkùnrin méjì tí a sọ fún láti bọ̀ bàtà wọn

Eksodu 3:5 Olúwa sì wí fún Mose pé, “Má şe súnmọ̀ ihín yìí, bọ̀ sálúbàtà rẹ̀ kúrò ní ẹ̀şẹ̀ rẹ̀, nítorí ibi tí ìwọ̀ dúró sí í nì ilẹ̀ mímọ̀ ni.”

BỌ̀ SÁLÚBÀTÀ RẸ̀ KÚRÒ NÍ Ẹ̀ŞẸ̀ RẸ̀, NÍTÓRÍ IBI TÍ ÌWỌ̀ DÚRÓ SÍ Í NÌ ILẸ̀ MÍMỌ̀ NI.

(Àwọn èrò tí ara mi: Şàkíyèsì bí ikanni kan náà, tí a fí fẹ̀rẹ̀ jẹ́ ọ̀rọ̀ kan náà sọ, tí a fí fún àwọn ọkùnrin méjì tó yàtò síra, ọ̀rúndún mélòó kan sí ara wọn. Ní ẹ̀gbẹ̀ igbó igi, ikanni náà wá láti ẹnu ohùn tí ọ̀rọ̀ Bíbélì pé ní LOOLÒRUN àti Ọlórùn. Ní ẹ̀gbẹ̀ Jeriko, ikanni náà wá láti ẹnu ọkùnrin kan tí ó dúró nìbẹ̀ pẹ̀lú idà ní ọwọ̀ rẹ̀. Ọkùnrin yìí ní ẹ̀gbẹ̀ Jeriko jẹ́ kí Joşua wólẹ̀ lórí ojú rẹ̀ kí ó sì foríbalẹ̀ fún ọkùnrin yìí. Ọkùnrin yìí ní ẹ̀gbẹ̀ Jeriko kò dá Joşua dúró láti má a foríbalẹ̀. Fí èyí wéra pẹ̀lú ohun tí àngẹ̀lì tòótọ̀ tí a dá şe nígbà tí ọkùnrin kan gbiyànjú láti foríbalẹ̀ fún àngẹ̀lì náà. Ángẹ̀lì náà wí pé, “Ènikẹ̀jì ìránşẹ̀ rẹ̀ ni mi” (Ìşípáyà 19:10). Ángẹ̀lì náà wí pé, "sin Ọlórùn" (Ìşípáyà 22:9). Jòhànú gbiyànjú láti foríbalẹ̀ fún àngẹ̀lì náà nígbà méjì. Ángẹ̀lì kan kò láti gba ifíbalẹ̀ Jòhànú nígbà méjì. Kò sí ẹ̀nikẹ̀nì tí ó kò ifíbalẹ̀ Joşua ní ẹ̀gbẹ̀ Jeriko.)

B7. NÍSÌSÌYÍ, MAJEMÚ TITUN SỌ ÒRÒ KAN TÓ ŞE KEDERE

Johanu 1:18 Kò sí ẹ̀ni tí ó rí Ọlórùn rí, bí kò şe òun nìkan, àní ọmọ̀ rẹ̀ kan şoşo, ẹ̀ni tí òun pàápàá jẹ́ Ọlórùn, tí ó sì wá ní ìbàşepọ̀ tí ó súnmọ̀ jùlọ̀ pẹ̀lú baba, òun náà ni ó sì fí í hàn. **[G1834 exegeomai ■]** **[G3439 monogenes ■]**

KÒ SÍ Ẹ̀NIKAN TÍ Ó RÍ ỌLÓRUN RÍ --> ỌMỌ̀ BÍBÍ KANŞOŞO NÍ Ó TI FÍ Í HÀN.

Johanu 5:37 Àti Baba tìkára rẹ̀ tí ó rán mi ti jẹ̀rìí mi. Èyin kò gbọ̀ ohùn rẹ̀ nígbà kan rí, bẹ̀ẹ̀ ni ẹ̀ kò rí ìrísí rẹ̀.

ẸYIN KÒ GBỌ OHÙN RẸ NÍGBÀ KAN RÍ, BÈÈ NI Ẹ KÒ RÍ ÌRÍSÍ RẸ.

1 Timotiu 6:16 Ẹnikan soṣo tí ó jẹ àìkú, tí n gbé inú ìmọ̀lẹ̀ tí a kò lè súnṣọ́, ẹni tí ènìyàn kan kò rí rí, tí a kò sì lè rí: ẹni tí ọ̀lá àtí agbára títí láé n ẹ̀ tìrẹ̀. Àmín.

TÍ N GBÉ INÚ ÌMỌ̀LẸ̀ TÍ A KÒ LÈ SÚNṢỌ́ --> ẸNI TÍ ÈNÌYÀN KAN KÒ RÍ RÍ, TÍ A KÒ SÌ LÈ RÍ.

Nísinsinyí, fi ìdajì méjèjè ti Bíbélì sí ẹgbẹ ara wọn kí o sì ka ìdajì méjèjè náà papọ̀.

Májẹ̀mú Láéláé sọ, léraléra, pé àwọn ènìyàn RÍ ẹnikan yìí, wọn bá a sọrọ̀, wọn jẹun níwájú rẹ, wọn bá a jà, wọn sì yè.

Májẹ̀mú Tuntun sọ, ní kedere àtí ní ìgbà méta, pé kò sí ẹnikẹni tí ó tū rí Ọlórún Baba rí, kò sì sí ẹnikẹni tí ó lè rí Ọlórún Baba.

Àwọn àsoyẹ méjèjè jẹ òtítọ̀. Nítorí náà, ẹni tí àwọn ènìyàn rí nínú Májẹ̀mú Láéláé àtí Baba tí àwọn ènìyàn kò lè rí kì í ẹ ẹni kan náà. Jòhánù sọ ẹni tí ó jẹ ẹni tí a rí náà. Jòhánù sọ pé ẹni tí a rí náà ni Ọmọ bíbí kan soṣo, Ọmọ tí ó wà ní àyà Baba. Jòhánù sọ pé Ọmọ bíbí kan soṣo náà ti darí Ọlórún Baba jáde sí ibi tí a ti lè rí Ọlórún Baba.

[ẸSẸ MẸWU TI A KA POO — KÒ SÍ ẸSẸ KAN SOṢO TÍ Ó SỌ ÈYÍ FÚNRARẸ]

(Èrò ọkàn mi fúnra mi: Sọra kí o sì jẹ olóòótọ̀ ní ihín gan-an, nítorí èyí gan-an ni ibi tí ẹnikan lè bèrẹ̀ sí fi kún inú Bíbélì. Ohun tí a sọ ní TÍTÒYÍN RÍ: ẹsẹ Májẹ̀mú Láéláé fúnra rẹ̀ n pe ẹnikan tí a rán yìí ní OLUWA àtí Ọlórún, àwọn ènìyàn tí wọn sì pàdé ẹnikan tí a rán yìí náà sọ ohun kan náà. Apá yẹn kì í ẹ àlàyé tí a fi ọgbọn dá. Apá yẹn ni ohun tí àwọn gbólóhùn náà sọ fúnra wọn. Ohun tí A DÁ NÍPA JÍJỌ ẸSẸ PỌ̀: pé ẹnikan tí a lè fi ojú rí yìí ní pàtàkì jẹ Ọmọ náà. Kò sí ẹsẹ kan soṣo tí ó sọ pé "àrìjẹlì OLUWA nínú Genesisi 16 ni Jesu." Àlàyé yìí ni a dá nípa fífi Jóhannu 1:18, Jóhannu 5:37, àtí 1 Timoteu 6:16 sí ẹgbẹ̀ àwọn itàn Májẹ̀mú Láéláé, kí a sì bèrẹ̀ pé ta ni a rí. Ìdì niyẹn tí àmì itókasi fí wà nìbẹ̀, àmì itókasi náà sì máa wà nìbẹ̀.)

B8. ÌRÁNŞẸ-TÍ-Í-ŞẸ-OLUWA SÌ TÚN FARAHAN NÍ ÒPIN GAN-AN TI MÁJẸMÚ LÁÉLÁÉ

Malaki 3:1 “Wò ó, Èmi yòò ran ìránşẹ mi, yòò tún ọ̀nà ẹ̀ şáájú mi. Nígbà náà ni Olúwa, tí ẹ̀yin n wa, yóò dé ni òjìjì sí tẹ̀mpilì rẹ; àní oníşẹ májẹ̀mú náà, tí inú yín dùn sí, yóò dé,” ni Olúwa àwọn ọ̀mọ-ogun wí.

[H4397 malak ■]

ÈMI YÓÒ RÁN ÌRÁNŞẸ MI + YÓÒ TÚN Ọ̀NÀ Ẹ̀ ŞÁÁJÚ MI --> OLÚWA YÓÒ SÌ LỌ́LỌ́ DẸ SÍ TẸ̀MPILÌ RẸ, ÀNÍ ÌRÁNŞẸ MÁJẸMÚ NÁÀ.

ÌWÒYE ỌTỌTỌ, ÌŞẸLẸ KANNÁÀ — ìránşẹ tí a şèlérí, àtí ìránşẹ tí a dá mò

Marku 1:2 Gégé bí a ti kọ ọ nínú ìwé wòlù Isaiah pé, “Èmi yóò ran oníşẹ mi síwájú rẹ, Ẹni tí yóò tún ọ̀nà rẹ ẹ.” (3) “Ohùn ẹni tí n kígbe ní ijù, ‘Ẹ tún ọ̀nà Olúwa ẹ, ẹ ẹ ojú ọ̀nà rẹ kí ó tọ.’” (4) Johanu dé, ẹni tí ó n tẹ̀nibọ̀mì ní aginjù, tí ó sì n wàásù itẹ̀bọ̀mì ìrò̀núpìwàdà fún ìdàríjì ẹşẹ.

ÈMI YÓÒ RÁN ONÍŞẸ MI SÍWÁJÚ RẸ, ẸNI TÍ YÓÒ TÚN Ọ̀NÀ RẸ ẸŞẸ --> ẸŞẸ OJÚ Ọ̀NÀ RẸ KÍ Ó TỌ.

(Àwọn èrò tẹ̀mì fúnra mi: Malaki 3:1 dárúkọ àwọn ẹni méjì tí a rán ní ẹşẹ kan soṣo. Ẹni àkókọ tí a rán lọ síwájú láti pa ọ̀nà mò. Ẹni kejì tí a rán ni a n pe ní "Oluwa" àtí "ìránşẹ májẹ̀mú." Ẹni kejì yìí ni ẹni tí n bọ̀ wá sí tẹ̀mpilì Oluwa fúnra rẹ. Marku sí Ìhìnrere Marku sílẹ̀ pẹ̀lú isọrọ̀ ọ̀rọ̀ yẹn gan-an láti Malaki 3:1. Marku pe olùpapa ọ̀nà náà ní Johanu, nínú aginjù. Èyí fi ẹni kejì tí a rán sílẹ̀ láidárúkọ láti ọwọ̀ Marku nígbà náà. Májẹ̀mú Láéláé parí pẹ̀lú idúró de ìránşẹ kan tí í şẹ Oluwa. Májẹ̀mú Tuntun sì bèrẹ̀ pẹ̀lú ìránşẹ kan náà tí n rìn wọlé.)

C. IGI TÍ A GBÉ LÉ ỌMỌ KANŞOŞO NÁÀ — ABRAHAMU ÀTÍ ISAAKI LÓRÍ ÒKÈ

C1. Genesisi 22:2 Olórun sì wí pé, “Mú ọmọ rẹ, àní Isaaki ọmọ rẹ kan soṣo nì, tí iwọ fẹràn, lọ sí ilẹ Moria, kí o sì fi rú ẹbọ sísun nǐbẹ lórí ọkan nínú àwọn òkè tí èmi yóò sọ fún ọ.” **[H3173 yachiyd ■]**

MÚ ỌMỌ RẸ WÁ NÍSÌNYÍ, ỌMỌ RẸ KANṢOṢO, ISAANKI, ẸNI TÍ Ò NÍFẸẸ --> RÚBỌ RẸ NÍBẸ FÚN ẸBỌ SÍSUN.

C2. Genesisi 22:6 Abrahamu sì gbé igi ẹbọ sísun náà ru Isaaki, òun fúnra rẹ sì mú iná àti ọbẹ. Bí àwọn méjèjì tí nì lẹ, **[H6086 ets ■]**

ABRAHAMU SÌ GBÉ IGI ẸBỌ SÍSUN NÁÀ RU ISAANKI --> BÍ ÀWỌN MÉJẸẸJÌ TÍ NÌ LỌ.

(Àwọn èrò tèmi: Nínú Jénésìsì 22:6, baba náà kò gbé igi náà. Ísààkì nì ó gbé igi náà gòkè òkè náà. Ábúráhámù yóò gbé Ísààkì sóri igi náà. Ọrọ Héberù fún igi náà nì ets (H6086). Ets nì ọrọ tí a máa nì lò déédéé fún igi tí nì dàgbà. Ets tún nì ọrọ tí a máa nì lò déédéé fún igi tí a tì gé. Ets nì ọrọ kan náà tí a lò fún igi iyè. Ets nì ọrọ kan náà tí a lò fún igi tí ó wà nì ààrín ọgbà náà.)

C3. Genesisi 22:7 Isaaki sì sọ fún Abrahamu baba rẹ wí pé, “Baba mi.” Abrahamu sì dalóhùn pé, “Èmi niyí ọmọ mi.” Isaaki sì tún wí pé, “Wò ó iná àti igi niyí, sùgbón nǐbo nì ọdọ-àgùntàn fún ẹbọ sísun náà wà?” (8) Abrahamu sì dàhùn pé, “Ọmọ mi, Olórun fúnra rẹ nì yóò pèsè ọdọ-àgùntàn fún ẹbọ sísun náà.” Bẹẹ nì àwọn méjèjì jùmọ nì lẹ.

NÍBÌ TÍ ÀGÙTÀN FÚN ẸBỌ SÍSUN WÀ? --> ỌLỌRUN NÍ YÍÓ PÈSÈ ÀGÙTÀN FÚN ARA RẸ.

C4. Genesisi 22:13 Abrahamu sì gbójú sókè, ó sì rí àgbò kan tí ó fi iwo há pàntírí, ó sì lọ mú un, ó sì fi rú ẹbọ sísun dípò ọmọ rẹ.

ÀGBÒ KAN TÍ Ó HÁ SÍNÚ IGBÓ NÍPA ÌWO RẸ --> Ó FI RÚ ẸBỌ SÍSUN NÍ IPÒ ỌMỌ RẸ.

Genesisi 22:14 Abrahamu sì pe orúkọ ibẹ nì, Jehofah Jire. Bẹẹ nì a sì nì wí títí dì òní olónií pé, “Ní orí òkè Olúwa, nì a ó tì pèsè.”

NÍ ORÍ ÒKÈ OLÚWA, NÌ A Ó TÌ PÈSÈ.

(Awọn ero mi tikára mi: Ronú lórí ibèrè ọmọ náà lẹẹkan sí i nínú Jénésìsì 22:7: nǐbo nì ọdọ-àgùntàn náà wà? Abrahamu dá ibèrè náà lóhùn. Ídáhùn Abrahamu jinlẹ ju bí ó tì mọ lẹ. Abrahamu wí pé, “Olórun yóò pèsè ọdọ-àgùntàn fún ara rẹ fún ẹbọ sísun.” Gbólóhùn yẹn lè nì ìtumọ méjì. Ìtumọ kan nì pé Olórun yóò rí ọdọ-àgùntàn kan fún lílò ara rẹ. Ìtumọ miiran nì pé Olórun yóò pèsè ara rẹ gan-an gégé bí ọdọ-àgùntàn náà. Ohun tí Olórun pèsè nì ọjó náà nì tí gidi nì AGBÒ, kì í ẹ ọdọ-àgùntàn. Agbò jẹ àgùntàn akọ tí ó tì dàgbà pátápátá. Agbò yí kú nì ipò ọmọ náà, tí a mú nì iwo. Ibèrè Ísààkì nì a dàhùn lórí òkè náà nì ọnà kan. Ibèrè Ísààkì tún jẹ èyí tí kò tū nì idáhùn nì ọnà miiran. A sì jẹ ọdọ-àgùntàn kan nì gbèsè. Abrahamu fún ibi náà nì orúkọ pèlú ilérí kan nì àkókò ọjó iwájú: “lórí òkè Olúwa nì a ó rí i.”)

ÌWÒRÁN ỌTỌTỌ, ÌṢẸLẸ KANNÁÀ — ọmọ tí ó gbé igi náà, àti Ọmọ tí ó gbé àgbélébùú náà

Genesisi 22:6 Abrahamu sì gbé igi ẹbọ sísun náà ru Isaaki, òun fúnra rẹ sì mú iná àti ọbẹ. Bí àwọn méjèjì tí nì lẹ,

ABRAHAMU GBE IGI LE ISAANKI ỌMỌ RẸ LÁRA --> WỌN JỌ LỌ PÈLÚ ARA WỌN.

Johanu 19:17 Nítorí náà, wọn mú Jesu, ó sì jáde lẹ, ó ru àgbélébùú fúnra rẹ sí ibi tí à nì pè nì ibi agbárí, nì èdè Heberu tí à nì pè nì Gọlgota.

NÍTORÍ NÁÀ, WỌN MÚ JESU, Ó SÌ JÁDE LỌ, Ó RU ÀGBÉLÉBÙÚ FÚNRA RẸ SÍ IBI TÍ À NÌ PÈ NÌ IBI AGBÁRÍ.

Johanu 19:18 Níbi tí wọn gbé kàn án mọ àgbélébùú, àti àwọn méjì miiran pèlú rẹ, nìhà ihín àti nìhà kejì, Jesu sì wà láàrín.

NÍBẸ NÌ WỌN KÀN Á MỌ AGBELEBU + JESU WÀ LÁRÍN.

(Àwọn èrò tèmi fúnrami: Baba kan, ọmọ kan soṣo tí baba náà nífẹẹ rẹ, òkè kan, igi tí a gbé sí orí èyìn ọmọ náà fúnra rẹ, àti ọmọ náà tí nì rìn gòkè lẹ lábé igi náà. Ìran yí ẹlẹ lẹméméjì nínú Bíbélí. Ìgbà kùní, nínú Jénésìsì 22, Olórun dá ọbẹ náà dúró. Olórun fi àgbò kan rọpọ ọmọ náà. Ìgbà kejì, nì àgbélébùú, kò sí ẹnikẹni tí ó dá ikú náà dúró. Nì àkókò yí, Ọmọ náà nì ẹni tí ó rọpọ. Ẹàkíyèsí iyàtọ kan sù láàrín àwọn ìran méjèjì. Ísààkì bi léèrè pé, “nǐbo nì ọdọ-àgùntàn náà wà?” Kò sí idáhùn sí ibèrè Ísààkì nì ọjó náà. Ídáhùn náà dé léyìn náà, nì Odò Jódánì, láti ọdọ Jòhánù. Jòhánù tọka sí ọkúnrin kan tí nì rìn wá sí ọdọ rẹ.)

C5. Johanu 1:29 Nì ọjó kejì, Johanu rí Jesu tí ó nì bọ wá sí ọdọ rẹ, ó sì wí pé, “Wò ó, Ọdọ-àgùntàn Olórun, ẹni tí ó kó ẹṣẹ ayé lẹ!

Ó SÌ WÍ PÉ, “WÒ Ó, ỌDỌ-ÀGÙNTÀN ỌLỌRUN, ẸNI TÍ Ó KÓ ẸṢẸ AYÉ LỌ.

C6. Genesisi 22:2 Ọlórún sì wí pé, “Mú ọmọ rẹ, àní Isaaki ọmọ rẹ kan soṣo nì, tí iwọ fẹràn, lọ sí ilẹ Moria, kí o sì fi rú ẹbọ sísun nǐbẹ lórí ọkan nínú àwọn òkè tí èmi yóò sọ fún ọ.”

Johanu 3:16 “Nítorí Ọlórún fẹ aráyé tó bẹẹ gẹ́, tí ó fi ọmọ rẹ kan soṣo fún nì, kí ẹnìkẹni tí ó bá gbà á gbọ, má bà á sègbé, sùgbọ́n kí ó lè ní iyè àinípèkún. **[G3439 monogenes ■]**

OMỌ Ọ RẸ KANṢOṢO, ẸNI TÍ IWỌ FẸRÀN --> Ó FI OMỌ BÍBÍ RẸ KANṢOṢO FÚNNI.

C7. Heberu 11:17 Nípa ìgbàgbọ̀ nì Abrahamu, nígbà tí a dán an wò láti, fi Isaaki rú ẹbọ: àní òun ẹni tí ó rí ilé rí gba múra tan láti fi ọmọ bíbí rẹ kan soṣo rú ẹbọ. (18) Nípa ẹni tí wí pé, “Nínú Isaaki nì a ó ti pe irú-ọmọ rẹ.” (19) Ó sì rò ó sì pé Ọlórún tilẹ̀ lè gbé e dídè kúrò nínú òkú, bẹ̀ẹ̀ nì, bí a bá sọ ọ̀ lónà àpẹrẹ, ó gbà á padà.

Ó FI OMỌ RẸ KANṢOṢO RÚBỌ --> Ó SÌ RÒ Ó PÉ ỌLÓRUN LÈ JÍ I DÌDE KÚRÒ NÍNÚ ÒKÚ.

(Èrò inú mi: Ònḱowé iwé Héberù lo ọ̀rọ̀ Gíríkì kan nàà fún Ísààkì tí Jòhánù lò fún Jèsù. Ọ̀rọ̀ nàà nì "àkóbí kanṣoṣo," monogenes (G3439). Ònḱowé iwé Héberù sọ fún wa ohun tí Ábúráhámù ní ronú lórí nì ọ̀nà tí ó ní gòkè lẹ́ sórí òkè nàà. Ábúráhámù ní ronú pé Ọlórún lè jí ọmọkùnrin nàà dídè kúrò nínú òkú. Ábúráhámù sọ fún àwọn ọ̀dọmọkùnrin ní ẹ̀sẹ̀ òkè nàà pé, "Èmi àti ọmọ nàà yóò lọ síbẹ̀, a ó sì máa jòsìn, a ó sì tún padà tọ̀ yín wá." Ábúráhámù ní irètí láti bọ̀ padà sọkalẹ̀ lórí òkè nàà pẹ̀lú Ísààkì. Ábúráhámù gba Ísààkì padà, gẹ́gẹ́ bí ònḱowé iwé Héberù tí sọ, "ní àwòrán." Àwòrán nǐbí tùmọ̀ sí àpẹrẹ̀ tàbí àmì. Ọjọ̀ mọ́ta lẹ́yìn àṣẹ̀ nàà, ọmọkùnrin kan tí ó dà bí ẹni tí ó ti kú padà wá yè.)

AKIYESI KAN LÓRÍ IBI NÀÁ — àkíyèsí ìtiléyìn kan, kì í ṣe ẹ̀tọ̀ tí àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà n sọ tààràtà

2 Kronika 3:1 Nígbà nàà, Solomoni bèrẹ̀ sí ní kọ̀ ilẹ̀ Olúwa ní Jerusalemu lórí òkè Moria, nǐbí tí Olúwa ti farahan baba a rẹ̀ Dafidi. Ní orí ilẹ̀ ipakà Arauna ará Jebusi, ibi tí Dafidi pèsè.

NÍGBÀ NÀÁ, SOLOMONI BÈRẸ̀ SÍ NÍ KỌ̀ ILẸ̀ OLÚWA NÍ JERUSALEMU LÓRÍ ÒKÈ MORIA.

[ẸSẸ MẸWU TI A KA POO — KÒ SÍ ẸSẸ KAN SOṢO TÍ Ó SỌ ÈYÍ FÚNRARẸ]

(Àwọn èrò ọ̀kàn mi: Jénèsìsì 22:2 sọ orúkọ ibi tí Ọlórún rán Ábúráhámù sí gẹ́gẹ́ bí ilẹ̀ Móríah. 2 Kíróníkà 3:1 sọ orúkọ ibi tí Sólómónì kọ̀ tẹ̀mpilì sí gẹ́gẹ́ bí Òkè Móríah, ní Jerúsálẹ̀mù. Òkè irúbo tó fẹ́rẹ́ ẹ̀lẹ̀ sí Ísààkì àti òkè gbogbo irúbo tí ó tẹ̀ lẹ̀ e nínú tẹ̀mpilì nítorí nàà ní orúkọ kan nàà. Jerúsálẹ̀mù pẹ̀lú nì ilú kan nàà tí àwọn ọmọ ogun tí kan Jèsù mọ́gi lóde idí odi ilú nàà. Sọ ohun tí àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà sọ nikan. Àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà kò sọ pé Gólgòtá jẹ́ àpáta kan nàà pẹ̀lú Móríah. Àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà sọ pé orúkọ kan nàà, ọ̀wọ̀ àwọn òkè kan nàà, àti ilú kan nàà nì. Ọ̀rọ̀ Ábúráhámù fúnra rẹ̀ nì pé "ní orí òkè OLúwa nì a ọ̀dò tí rí i." Ábúráhámù sọ àwọn ọ̀rọ̀ wọ̀nyẹn ní ìgbà iwájú.)

PÍPÍTÀN

Johanu 8:56 Abrahamu baba yín yò láti rí ọjọ̀ mi, ó sì rí i, ó sì yò.” (57) Nítorí nàà, àwọn Júù wí fún un pé, “Ọdún rẹ̀ kò ì tó àádọ́ta, iwọ̀ sì ti rí Abrahamu?” (58) Jesu sì wí fún wọn pé, “Lóòótọ̀ lóòótọ̀ nì mo wí fún yín, kí Abrahamu tó wà, èmi ti wa.” (59) Nítorí nàà wọn gbé òkúta láti sọ̀ lù ú, sùgbọ́n Jesu fi ara rẹ̀ pamọ̀, ó sì jáde kúrò ní tẹ̀mpilì.

KÍ A TÓ BÍ ABRAHAMU, EMI NÌ --> NÍGBÀ NÀÁ NÌ WỌN GBÉ OKUUTA SÓKÈ LÁTI SỌ Ọ NÍ.

(Ìrò tẹ̀mì fúnra mi: Fi àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ méjì yìí sí ẹ̀gbẹ̀ ara wọn kí iyàtọ̀ nàà kọ̀nì. Ní ibi ìgbọ̀, ohùn tí ó jáde nínú iná nàà wí pé Èmi Nì. Mósè bo ọjù rẹ̀ ní ibi ìgbọ̀ nàà. Nínú tẹ̀mpilì, ọ̀kùnrin kan tí ó dúró níwájú ogunlógò wí pé Èmi Nì. Ogunlógò nàà kó òkúta ọ̀. Ogunlógò nàà kò dàrú nípa ohun tí Jèsù wí. Ogunlógò nàà mọ ohun tí Jèsù wí gan-an. Ogunlógò nàà dá ọ̀rọ̀ Jèsù lẹ́jọ̀ pé ó yẹ fún síso ọ̀kúta pa. Sàkíyèsí pẹ̀lú pé Jèsù kò wí pé "kí a tó bí Abrahamu, MO WÀ tẹ̀lẹ̀." Jèsù wí pé Èmi Nì.)

ÀDÁYÈWÒ ÌDÁNRAWÒ

1. Genesisi 1:26 — Ọlórún sì wí pé, Ẹ jẹ́ kí a dá ènìyàn ní àwòrán ara wa:

- a) gẹ́gẹ́ bí àwòrán wa
- b) wò ó, ó dára gidigidi
- c) ní àwòrán Ọlórún nì ó dá a

2. Jénèsìsì 16:13 — Ó sì pe orúkọ Olúwa tí ó bá a sọ̀rọ̀:

- a) Ìwọ Ọlórún rí mi
- b) mo ti rí Ọlórún lójúkojú
- c) Èmi nìyí; rán mi

3. Eksodu 3:14 — Ọlórún sì wí fún Mose pé:

- a) Èmi ni Ọlórún baba rẹ
- b) ÈMI NI ẸNI TÍ MO JẸ
- c) Èmi ni OLUWA, kò sì sí ẹlòmíràn

4. Jòhánù 8:58 — Jèsù wí fún wọn pé, Lóòótọ́, lóòótọ́, mo wí fún yín:

- a) Baba yín Abrahamu yò láti rí ojò mi
- b) Kí Abrahamu tó wà, Èmi ni
- c) Kò sí ẹnìkẹni tí ó tí rí Ọlórún rí

5. Àwọn Onídàájọ́ 13:22 — Mánòà sì wí fún aya rẹ pé, Àwa yóò kú dájúdájú:

- a) nítorí ọkúnrin aláìmọ́ ètè ni èmi
- b) nítorí ibi tí ìwọ dúró jẹ ilẹ̀ mínmọ́
- c) nítorí a ti rí Ọlórún

6. Jósúà 5:15 — Olórí ẹgbẹ ọmọ ogun Olúwa sì wí fún Jósúà pé:

- a) Bọ bàtà rẹ kúrò ní ẹsẹ rẹ
- b) Ìwọ n bá tiwa ni, tàbí ti àwọn ọtá wa?
- c) Padà sí ọdọ olówó rẹ

7. Jẹnẹsìsì 22:8 — Ọlórún yóò pèsè ọdọ àgùntàn fún ẹbọ sísun fúnra rẹ:

- a) ó sì gbé e lé Isaaki ọmọ rẹ lórí
- b) bẹẹ ni àwọn méjèjèjì jọ lọ pọ
- c) wo iná àti igi nàà

ÀWỌN ÌDÁHÙN: 1-a, 2-a, 3-b, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

BAWO NI ẸKỌ YII Ẹ PIN SÍ AWỌN ẸYA

BÍ ÒJÌJÌ Ẹ N TỌKA SÍ ÌMÓLẸ: IGI TÍ A GBÉ LÉ ÍSÁÀKÌ LÉYÌN (JẸNẸSÌSÌ 22:6) ÀTI ÀGBÉLÉBÙÚ TÍ A GBÉ LÉ ỌMỌ NÁÀ LÉYÌN (JÒHÁNÙ 19:17). ÒJÌJÌ NÁÀ FARAHÀN LÓRÍ ÒKÈ. ARA NÁÀ FARAHÀN NÍ ÒDE ÌLÚ.

--> ÌYAPA KÚKÚRÚ: "ÀWA" ÀTI "TIWA" NÍNÚ GENESIS 1:26, TÍ A SO PỌ MỌ "OLÚWA KAN ẸSỌ" NÍNÚ DIUTARÓNÓMÌ 6:4, SÍ ÒNÀ SÍ ÌKÉKỌ KÍKÚN NÍPA ỌLÓRUN-MÉTALÓKAN. ỌLÓRUN-MÉTALÓKAN JẸ ỌLÓRUN KAN, PẸLÚ BABA, ỌMỌ, ÀTI ẸMÍ MÍMỌ TÍ A DÁRÚKỌ GÉGÉ BÍ ÈNÌYÀN ỌTỌTỌ NÍ GBOGBO BÍBÉLÌ. ÌKÉKỌ YÌI KÀN KAN ẸGBÉ ÌKÉKỌ KÍKÚN YẸN NÌKAN.

--> ÌṢÍPAYÁ TÍ Ó LẸ ẸẸẸ: JÁKÓBÙ BÉÈRẸ LỌWỌ ẸNI TÍ Ó JÀ PỌ MỌ Ọ NÍNÚ JẸNẸSÌSÌ 32 FÚN ORÚKỌ ẸNI JÍJÀ NÁÀ FÚNRA RẸ ÀTI PÉ A KỌ Ọ (JẸNẸSÌSÌ 32:29). MÁNOÀ BÉÈRẸ LỌWỌ ÀNGẸLÌ OLÚWA FÚN ORÚKỌ ÀNGẸLÌ NÁÀ FÚNRA RẸ A SÌ SỌ FÚN UN PÉ ORÚKỌ NÁÀ JẸ PÍLIY (H6383), TÍ Ó JẸ ÌYANU JÚLỌ LÁTI MỌ (ÀWỌN ONÍDÁÁJỌ 13:18). AÍSÁYÀ SÌ WÍ PÉ ỌMỌ TÍ A BÍ FÚN WA NÍ A Ó PẸ NÍ ÌYANU, PELE (H6382), LÁTI GBOŌRÒ KAN NÁÀ (AÍSÁYÀ 9:6). ORÚKỌ TÍ A FÌ PAMỌ NÍNÚ MÁJÈMÚ LÁÉLÁÉJÌ NÌ A KÉDE LÓRÍ ỌMỌ ỌWỌ KAN. NÍ ÒPIN BÍBÉLÌ, BÍ Ó N GÙN KÚRÒ NÍ ỌRUN, JESU SÌ NÍ ORÚKỌ KAN TÍ KÒ SÍ ẸNÌKAN TÍ Ó MỌ BÍ KÒ Ẹ ÒUN NÌKAN (ÌṢÍPAYÁ 19:12). A TI FÌ ORÚKỌ NÁÀ FÚNNÌ, ORÚKỌ NÁÀ SÌ SÌ JINLẸ JU BÍ A TI SỌ NÍNÚ ẸKỌ YÌI LỌ.

ỌRỌ PÀTÀKÌ NÍ GIRIÌKÌ

“bíbí kanṣoṣo” — G3439 monogenes — àkọbí kanṣoṣo; ọkan ṣoṣo; ẹyọ kanṣoṣo nínú irú rẹ

A lo ọrọ nàà Monogenes fún Ọmọ nàà. A tún lo Monogenes fún Isaaki nínú Heberu 11:17.

“kéde” — G1834 exegeomai — láti darí jáde; láti mú jáde; láti sọ ní kíkún; láti mú kí ó dì mínmọ

Kò sí ẹnìkẹni tí ó tí rí Ọlórún rí. Ọmọ bíbí kanṣoṣo nàà ti mú Ọlórún jáde sí gbangba nìbì tí a ti lè rí Ọlórún.

ỌRỌ KÍKỌ HÍBÍRÙ

“**ángẹ̀lì / onṣẹ́**” — **H4397 malak** — ẹnì tí a rán; onṣẹ́; ángẹ̀lì

Ọrọ̀ yìí nì dárúkọ̀ ọ̀rànṣẹ́, kíi ẹ̀ ọ̀rú ẹ̀dà. A nì lo ọ̀rọ̀ yìí fún àwọn ọ̀kùnrin. A nì lo ọ̀rọ̀ yìí fún àwọn wòlù. A nì lo ọ̀rọ̀ yìí fún àwọn ẹ̀dà ọ̀run. Ọ̀rọ̀ yìí fúnrarẹ̀ kò lẹ̀ sọ ohun tí ẹnì tí a rán jẹ́ fún ọ̀ lẹ́. Ọ̀rọ̀ yìí fúnrarẹ̀ kíi sọ nṛkan m̀íràn fún ọ̀ bí kò ẹ̀ ẹ̀ pé a rán ẹnìkan nìṣẹ́. Àyíkà ọ̀rọ̀ Bíbẹ̀lì nì ọ̀ gbòdò sọ iyókù fún ọ̀. Àyíkà ọ̀rọ̀ Bíbẹ̀lì sì ẹ̀ bẹ̀ nínú àwọn àkọ̀sílẹ̀ wònyí, ọ̀ sọ iyókù fún ọ̀.

“**Ọ̀lọ̀run**” — **H430 elohim** — Ọ̀lọ̀run; àwọn ọ̀lọ̀run; Ọ̀lọ̀run tòótó

Elohim jẹ́ ọ̀nà pípọ̀. Wọn nì lo Elohim leralera fún Ọ̀lọ̀run kan soṣo tòótó, pèlú ọ̀rọ̀-ìṣe ẹ̀yọ. Ọ̀rọ̀ yìí fúnra rẹ̀ nì gbé kíkún tí ikẹ̀kọ̀ yìí nì wádí.

“**ọ̀kan**” — **H259 echad** — ọ̀kan; ịṣọkan; àkọ̀kọ

Echad nì ọ̀rọ̀ inú gbolohun náà “Olúwa Ọ̀lọ̀run wa jẹ́ Olúwa kan.” Echad nì ọ̀rọ̀ kan náà tí a lò fún ọ̀rọ̀lẹ̀ àtì ọ̀wúrọ̀ tí a pè ní ọ̀jọ̀ KAN. Echad nì ọ̀rọ̀ kan náà tí a lò fún ọ̀kùnrin àtì aya rẹ̀ tí wọn dì ẹ̀ran-ara KAN.

“**ọ̀mọ kanṣọ̀ṣọ**” — **H3173 yachiyd** — nìkan; ẹnìkanṣọ̀ṣọ; adáwà; olùfẹ́ ọ̀kàn

Genesisì orí 22 pe Isaaki nì “ọ̀mọ rẹ kanṣọ̀ṣọ” nì ẹ̀bà m̀eta ọ̀tọ̀tọ̀. Yachiyd túmọ̀ sí ẹnìkanṣọ̀ṣọ àtì aláìlẹ̀gbẹ̀.

“**ìgì**” — **H6086 ets** — igi; igi (ọ̀nà); igi ọ̀dáná; pákó; igi ọ̀pá

Ets jẹ́ ọ̀rọ̀ Héberù kan tí ọ̀ fí orí igi aláàye àtì igi tí a gé sílẹ̀ pọ̀. Ets nì ọ̀rọ̀ fún igi tí Abrahamu gbé lé Isaaki lóri.

“**ìkọ̀kọ / iyanu**” — **H6383 piliy** — iyanu; iyanu jùlọ̀ tí a kò lẹ̀ mọ̀

Piliy nì ọ̀rọ̀ tí angẹ̀lì Olúwa fún Manoa láti ṣàpẹ̀júwe orúkọ ara rẹ̀. Piliy wá láti orísun kan náà pèlú orúkọ pele nínú Isaiah 9:6.

“**olóri / ọ̀mọ-aládé**” — **H8269 sar** — olóri ẹ̀nìyàn; olóyè; balógun; ọ̀mọ-oba; alá́kóso

Sar nì orúkọ oyè tí ọ̀kùnrin tí ọ̀ fa idà yọ̀ nì pè fún ara rẹ̀ ní ita Jeriko.

“**Èmì Nì**” — **H1961 hayah** — láti wà; láti dá wà; láti dì

Hayah nì gbògbò ọ̀rọ̀ tí ọ̀ wà lẹ́bẹ̀ “MO NI Ẹ̀NI TI MO NI” nì ibi ẹ̀gbọ̀ tí nì jóná.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Yoruba Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).